



## **Wijziging Besluit kinderopvangtoeslag in verband met een extra verhoging van de maximum uurprijzen 2024**

Reactie op de internetconsultatie over deze wijziging Besluit kinderopvangtoeslag in verband met een extra verhoging van de maximum uurprijzen 2024.

### **Algemeen**

De afgelopen jaren zijn de kinderopvangtoeslag en de stijgende kosten voor ouders onderwerp van gesprek geweest. Helaas is de beoogde stelselherziening uitgesteld van 2025 naar 2027. Echter zien wij het als een positieve ontwikkeling dat de aangekondigde investering voor 2024 in de tussentijd is aangekondigd. Het betaalbaar maken van de kinderopvang voor ouders en het investeren in de werknemers zijn ook voor ons essentieel. Naast dat FNV werknemers in de kinderopvang vertegenwoordigt, bestaat onze achterban voor een groot deel uit werkende ouders die afhankelijk zijn van kinderopvang om hun werk en de zorg voor hun kinderen te kunnen combineren. Daarom is deze investering erg welkom, echter maken we ons wel zorgen over de uitvoering van deze investering.

### **Waarborgen investering**

Deze structurele investering in het verhogen van de maximum uurprijs is noodzakelijk maar moet ook verantwoord kunnen worden. Daarvoor is transparantie van geldstromen in de sector een randvoorwaarde van de beoogde investering. Met regulering van de uurprijs en meer transparantie van de sector zal het geld terecht komen bij ouders en werknemers in de kinderopvang in plaats van bij de winst van for-profit kinderopvangorganisaties. De FNV vindt dat deze investering moet bijdragen aan de betaalbaarheid van de kinderopvang voor ouders. Daarnaast is het een investering in de sector die moet terugvloeien *naar* de sector zodat er in het personeel en de kwaliteit kan worden geïnvesteerd. Dit moet worden gewaarborgd in de wijziging van dit Besluit.

In de Nota van Toelichting staat dat ouders die meer betalen dan de geïndexeerde maximum uurprijs netto lagere kosten zullen hebben, “hetgeen een positief inkomenseffect oplevert”. Zoals eerder benoemd is er geen garantie dat dit daadwerkelijk een verlaging van de netto uitgaven aan kinderopvang zal betekenen voor ouders, omdat er geen prijsplafond wordt gekoppeld aan het verhogen van de kinderopvangtoeslag.

Zonder prijsregulering is het dus onduidelijk welk financieel effect deze maatregel zal hebben voor ouders. Daardoor heeft de investering niet gegarandeerd het beoogde effect op de betaalbaarheid van de kinderopvang voor ouders.

### **Investering in medewerkers noodzakelijk**

Zoals FNV al eerder heeft bepleit in onze inbreng voor het schriftelijk overleg kinderopvang van 28 september 2023, is het van groot belang dat de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden verbeteren voor de werknemers in de sector. Naast de betaalbaarheid voor ouders realiseren, pleit de FNV voor investering in de lonen van de medewerkers in de sector.

Het aantrekkelijker maken van werken in de kinderopvang, het verhogen van de kwaliteit en uitbreiden van de capaciteit zijn randvoorwaarden voor het betaalbaar en toegankelijk houden van de kinderopvang. Er zijn structurele personeelstekorten in de sector en medewerkers ervaren hoge werkdruk. Investeren in de medewerkers is een essentieel onderdeel van een duurzame investering. De medewerkers in de kinderopvang zijn tenslotte het kapitaal van de sector. Daarnaast betekent het



ook een investering in andere sectoren, omdat werkende ouders afhankelijk zijn van kinderopvang. Omdat de kinderopvang nu onvoldoende toegankelijk en betaalbaar is, is voor veel gezinnen de oplossing dat één ouder (of beide ouders) minder uren werkt of zelfs helemaal niet werkt. Een toegankelijke kinderopvang betekent dat ouders (meer) kunnen gaan werken. Zo wordt geïnvesteerd in zowel de kinderopvang als andere sectoren.

### **Controle achteraf is onvoldoende**

Wij onderschrijven het doel van de wijziging van dit besluit om deze investering te gebruiken voor het betaalbaar maken voor ouders én te investeren in het personeel. Echter baart het gebrek aan waarborgen dat het daadwerkelijk gebruikt wordt voor deze twee doelen ons grote zorgen. In het beleidskompasformulier wordt gearticuleerd dat dit een significant risico is (REF). De enige controle die nu in de wijziging staat is het achteraf onderzoeken of de prijzen ook daadwerkelijk niet zijn verhoogd voor ouders door de kinderopvangorganisaties.

De FNV voorziet dat deze controle achteraf onvoldoende is om te voorkomen dat de investering resulteert in een hogere uurprijs en uiteindelijk belandt bij de winst van for-profit organisaties. Daarnaast zijn er geen consequenties verbonden voor aanbieders van kinderopvang als uit dat geplande onderzoek blijkt dat de investering inderdaad niet aan de betaalbaarheid voor ouders en investering in het personeel is besteed. De beoogde afspraken met de sector vormen niet voldoende waarborging om de prijzen teveel te laten stijgen.

### **Kansen(on)gelijkheid**

Eén van de belangrijkste beleidsdoelen van het investeren in de kinderopvang is het bevorderen van kansengelijkheid. De huidige wijziging van het Besluit is niet toegespitst op de lagere inkomens en laat kinderen van niet-werkende ouders volledig buiten beschouwing. Dit zal een averechts effect hebben op de toegankelijkheid.

Zolang er geen prijsplafond wordt ingevoerd én gehandhaafd, zullen kinderopvangorganisaties niet geprikkeld worden de prijzen betaalbaar te houden voor ouders. Dit heeft als gevolg dat kinderopvang nog minder toegankelijk wordt. Alleen ouders die zich de constant stijgende eigen bijdrage kunnen permitteren, zullen hun kind(eren) nog naar de kinderopvang kunnen brengen. Dat zorgt ervoor dat ouders met lagere inkomens niet in staat zijn om (meer) te gaan werken, en dat hun kinderen de kans wordt ontzegd om zich op zowel sociaal als cognitief gebied te ontwikkelen.

De gewenste betaalbaarheid van de kinderopvang voor ouders behalen door hogere toeslagen neemt ook een risico op hogere terugvorderingen met zich mee. Daarom benadrukt de FNV nogmaals het belang van het doorvoeren van de stelselherziening, waarbij stapsgewijs wordt gewerkt naar het afschaffen van het toeslagensysteem met als einddoel gratis kinderopvang voor alle kinderen, van zowel werkende als niet-werkende ouders.

Zolang de kinderopvangtoeslag blijft bestaan, houden we het risico op (hoge) terugvorderingen, met alle gevolgen van dien. Zoals benoemd in het beleidskompasformulier bestaat het risico dat de huidige verhoging van de kinderopvangtoeslag wordt herzien door de nieuwe Tweede Kamer, wat tot nog hogere terugvorderingen kan leiden. Dit heeft zoals bekend enorme financiële gevolgen voor gezinnen: met name voor de lagere inkomens die weinig financiële veerkracht hebben.



## **Conclusie**

Vanuit de FNV ondersteunen wij de wijziging van het Besluit Kinderopvangtoeslag en de extra investering met als doel betaalbaarheid voor ouders en investering in de werknemers te realiseren. Echter zijn er duidelijke kaders en waarborgen voor nodig om deze uitkomsten een realiteit te maken, te zorgen dat het geld op de juiste plekken belandt en de investering het beoogde effect heeft voor zowel de medewerkers in de kinderopvang als ouders. Alleen zo kunnen we op de korte en lange termijn, werken naar een betaalbare en toegankelijke kinderopvang voor iedereen.

Bas van Weegberg

Lid dagelijks bestuur FNV